

CONTENTS

S. No.	Topic	Page No.
Unit-I THE EARTH-OUR HABITAT		
1.	The Planet Earth and the Solar System	1-12
2.	Representation of the Earth	13-20
3.	Locating Places on the Earth	21-29
4.	The Motions of the Earth (Day-Night and Seasons)	30-36
5.	The Realms of the Earth	37-47
6.	India-My Motherland	48-58
7.	India-The Land of Monsoon Climate (Natural Vegetation and Wildlife)	59-68
Unit-II PEOPLE AND SOCIETY IN THE ANCIENT PERIOD		
8.	Studying the Past	69-75
9.	Life of Early Man	76-83
10.	Development of Civilisation	84-93
11.	The Iron Age Civilisation	94-101
12.	Janapadas and the Mahajanapadas (600-100 BCE)	102-108
13.	The Mauryan Dynasty	109-117
14.	Early History of Deccan and South India	118-126
15.	North India after Mauryas and Sungas (First century BCE to Third century CE)	127-133
16.	The Gupta Empire	134-142
17.	The Era of Harsha	143-148
18.	Deccan and South India (Fourth century CE to Seventh century CE)	149-155
19.	India and the Outside World	156-162
20.	The Indian Religions	163-171
Unit-III COMMUNITY AND ITS DEVELOPMENT		
21.	Our Community Life: Unity in Diversity	172-182
22.	Democracy and Government	183-189
23.	Our Rural Governance	190-198
24.	Our Urban Government	199-206

S.No.	Topic
1.	Let Us Explore-Our Computer Operating System, Application Software
2.	Designing in Impress (Open Source)
3.	Modifying Slides in OO Impress (Open Source)
4.	Creating Professional Presentations and Presenting Presentations in OO Impress (Open Source)
5.	Viewing Presentations (OO Impress Open Source)
6.	Animations in Slides (Open Source)
7.	Spreadsheet-I CALC (Open Source)
8.	Spreadsheet-II CALC (Open Source)

ਵਿਸ਼ਾ-ਸੂਚੀ

1. ਭਾਸ਼ਾ.....
2. ਵਿਆਕਰਨ .....
3. ਵਰਨ-ਬੋਧ ਅਤੇ ਵਰਨਮਾਲਾ .....
4. ਲਿਪੀ, ਲਗਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਖਰ .....
5. ਸ਼ਬਦ-ਬੋਧ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ .....
6. ਅਸੁੱਧ-ਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ .....
7. ਨਾਂਵ.....
8. ਲਿੰਗ.....
- ~~9. ਵਚਨ.....~~
10. ਪੜਨਾਂਵ.....
11. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ.....
12. ਕਿਰਿਆ .....
13. ਕਾਲ .....
14. ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ .....
15. ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ ਤੇ ਵਿਸਮਕ .....
16. ਵਧੇਤਰ .....
17. ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ.....
18. ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ.....
19. ਬਹੁ-ਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ.....
20. ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ.....
21. ਅਰਥ ਭੇਦ .....
22. ਸ਼ਬਦ ਰੂਪਾਂਤਰਨ .....
23. ਵਾਕ-ਬੋਧ .....
24. ਵਿਸਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹ .....
25. ਮੁਹਾਵਰੇ .....
26. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ .....
27. ਲੇਖ ਰਚਨਾ .....
28. ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ .....
29. ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ .....

Contents

S.No.	Topic
1.	Natural Numbers and Whole Numbers
2.	Factors and Multiples
3.	Integers
4.	Ratio, Proportion and Unitary Method
5.	Percentage and Its Applications
6.	Introduction to Algebra
7.	Linear Equations
8.	Basic Geometrical Concepts
9.	Line Segments
10.	Angles
11.	Transversal and Pairs of Lines
12.	Triangles
13.	Circles
14.	Constructions
15.	Perimeter and Area
16.	Statistics

ANSWERS

विषय-सूची

क्रम संख्या	पाठ	रचनाकार
1.	साश्री हाथ बढ़ाना (कविता)	साहिर लुधियानवी
2.	चिट्ठी के अक्षर (कहानी)	व्यथित हृदय
3.	बरसते जल के रूप अनेक (कहानी)	शिवशंकर
4.	पुरस्कार (कहानी)	देवदत्त द्विवेदी
5.	*सीखो (कविता)	विनोद चंद्र पाण्डेय 'विनोद'
6.	अनोखा वरदान (कहानी)	मनोज दास
7.	सुंदर लाल (जीवनी)	—
8.	नजानू कवि बना (एकांकी)	निकोलाई नोसोव/कविता सुरेश
9.	दोहे (पद्य)	अब्दुरहीम 'खानखाना'
10.	पोंगल (निबंध)	—
11.	*तेनालीराम ने चोरों को उल्लू बनाया (कहानी)	—
12.	दस आमों की कीमत (कहानी)	आर.के. नारायण
13.	अनोखी दौड़ (पत्र)	विभागीय
14.	एक रोमांचक यात्रा (यात्रा-वृत्तांत)	जवाहर लाल नेहरू
15.	परिश्रम (कविता)	विनोद चंद्र पाण्डेय 'विनोद'
16.	*धान का महत्त्व (निबंध)	रमेश दत्त शर्मा
17.	यात्रा और यात्री (कविता)	हरिवंशराय बच्चन
18.	पंच परमेश्वर (कहानी)	प्रेमचंद
19.	*सिकंदर और साधु (कहानी)	व्यथित हृदय
20.	आया वसंत (कविता)	सोहनलाल द्विवेदी

* केवल पढ़ने के लिए हैं। परीक्षा में इनमें से सवाल नहीं पूछे जाएँगे।

ਪਾਠ-ਸੂਚੀ

1. ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ (ਕਵਿਤਾ)
2. ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਥਾਂ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ (ਕਹਾਣੀ)
3. ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ: ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ (ਲੇਖ)
4. ਇੱਕ ਸੀ ਕੁਰਸੀ, ਇੱਕ ਸੀ ਮੇਜ਼ (ਕਵਿਤਾ)
5. ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ (ਕਹਾਣੀ)
6. ਕਿਤੇ ਸੱਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੱਜੀ? (ਲੇਖ)
7. ਮੇਰੀ ਨਾਨੀ (ਕਵਿਤਾ)
8. ਹੈਮਲਿਨ ਦੇ ਚੂਹੇ (ਕਹਾਣੀ)
9. ਸਾਡੇ ਰੁੱਖ (ਲੇਖ)
10. ਆਓ ਰਲ਼-ਮਿਲ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ (ਕਵਿਤਾ)
11. ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਮੱਖੀਆਂ (ਲੇਖ)
12. ਪੂੜੀ ਕੜਾਹੀ 'ਚੋਂ ਭੱਜ ਗਈ (ਕਹਾਣੀ)
13. ਖੇਡੋ ਹੋਲੀ (ਕਵਿਤਾ)
14. ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੁੱਲ (ਕਹਾਣੀ)
15. ਦੁਮਕਾਂ ਬੀਜਣ ਵਾਲਾ (ਜੀਵਨੀ)
16. ਸਾਡਾ ਪਾਰਸ, ਸਾਡਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ (ਇਕਾਂਗੀ)

- .....
- ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ.....
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ .....
- ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ .....
- ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ.....
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ .....
- ਗੁਰਦੀਪ ਭੰਮਰਾ .....
- ਅਨੁਵਾਦਿਤ (ਅਮਨ) .....
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲ .....
- ਮਨਰਾਜ .....
- ਗੁਰਦੀਪ ਭੰਮਰਾ .....
- ਡਾ. ਜ਼ਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ.....
- ਜਸਪਾਲ 'ਜ਼ੀਰਵੀ' .....
- ਜਸਬੀਰ ਭੁੱਲਰ .....
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ .....
- ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ .....

CONTENTS

LANGUAGE & LITERATURE

Feel at Home with Homographs	1
Towards Colourful Language	2
Anagrams are Fun	3
It's People, People All the Way...	4
Values are Invaluable	5
What's the Good Word?	6
Know Your Gs	7
Body Language	8
Prefix and Suffix	9
Into the World of Comics	10
Fact File	11
Test Your Wisdom	12

ENVIRONMENT AROUND

Nature's Blessing	14
Space Capsule	15
A Doctor's Dictionary	17
Human Body	18
Chemistry of Life	20
Mobile Mania	22
Gaseous World	24
Amazing Plants	25
Amazing Animals	26
Smooth Working	27
Fact File	28
Test Your Wisdom	29

WORLD AROUND

National Flags	32
Continental Quiz	33
UNO	34
Water Ways	35
Tribes of the World	36
Currencies	37
News 'n' Views	38
National Emblems	39
Magnificent Masters of the World	40
Meal-Time Quiz	41
Fact File	42
Test Your Wisdom	43

ART & CULTURE

Myth Magic
Music Mania
Bonding with God
Sound of Music
Tongues
Bon Apetite!
From Om to Amen
The World of Art
Famous People of Indian Origin
Puppet Show
Fact File
Test Your Wisdom

MATHS MAGIC

In Sync with Symmetry
Let Us Count
Symbols and Numbers
Figure It Out!
Figure It Out too!
Into the World of Numbers...
Fun with Numbers
Scratch Your Head
Brain Boosters
Walk on a Circular Path...
Fact File
Test Your Wisdom

SPORTS & GAMES

Riding a High Horse
Fun with Water
More Fun with Water
A Matter of Skill & Strength—Gymnastics
The Art of Self Defence
What's Your Racket?
Have a Ball!
Howzzatt!!
Right on the Track!
The Magic of Soccer
Famous International Football Players
Fact File
Test Your Wisdom

Answers

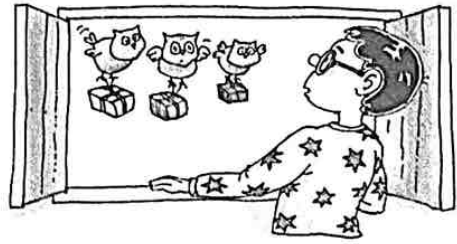
Contents

Unit No.

Topic

1.

Celebrations

2.

Hobbies

3.

Thrill in School Life

4.

Performing Arts

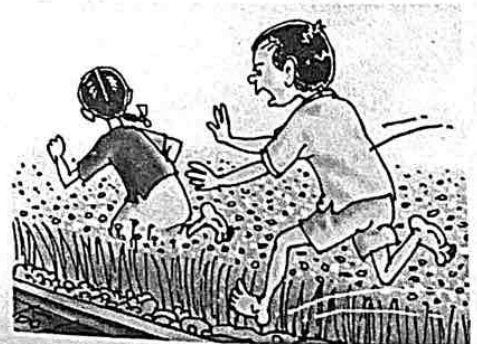
5.

Vacation Time

6.

Tinsel World

Contents

S.No.	Topic
1.	How Daddy Decided What He Wanted to Be
2.	The White Elephant
3.	Leisure
4.	My Experiments with Truth
5.	Today and Tomorrow
6.	The Helpful Young Man
7.	Bharat Desh
8.	Hanuman and I
9.	Our Tree
10.	Attila
11.	The Case of Copied Question Papers
●	Suggested Readings